

És d'això que parlem (1)

En la seva *Gramàtica francesa* (pàg. 144), Pompeu Fabra diu: «Quan volem posar en relleu un dels membres d'una proposició, per exemple, en una proposició com *Parlem de vós*, el complement *de vós*, podem recórrer a la següent construcció: *és de vós que parlem*. El francès recorre a aquesta construcció amb molta més freqüència que el català.» Segons Fabra, doncs, si bé en català aquesta construcció no és tan freqüent com en francès, hi és possible i normal, i ens importa especialment de destacar-ho perquè no hem sabut trobar cap més referència sobre aquest tipus de construccions a les diverses gramàtiques catalanes de Fabra ni a les de cap altre tractadista. A continuació de l'explicació transcrita, Fabra indica diversos exemples de la construcció de què és qüestió, exemples francesos, és clar, puix que es tracta d'una gramàtica francesa, però amb una doble traducció catalana de cada un d'ells, la que és més habitual en la nostra llengua i la que qualifica de traducció literal, que considera, però, igualment vàlida, i que és la que ens interessa de transcriure: *Es de vós que parlem*, *Es a vós que es dirigeix*, *Es al teatre que el veig alguna vegada*, *Es de la xina que ens venen els cues de seda*, *Es avui que vindrà*, *Es per*

això que us crido. Tot seguit, Fabra indica: «Notem la substitució de *que* per *qui* en els casos següents», indicació, naturalment, relativa al francès, concretament a oracions en què el terme que es vol posar en relleu representa el subjecte d'una oració subordinada, com «C'est Alexandre qui vainquit Darius». Malauradament, com a traducció d'aquesta oració francesa (i de les altres anàlogues amb què il·lustra la seva explicació), Fabra es limita a consignar la construcció més usual del català, *Alexandre vencé Darius*, i restem sense saber si, com a traducció literal del seu exemple francès, mantenint-hi un membre posat en relleu, hauria proposat *Es Alexandre que vencé Darius* o bé: *Es Alexandre qui (o el qui) vencé Darius*. Qui sap si això respon a una prudent reserva del nostre gramàtic sobre un punt que no havia considerat prou detingudament a l'època de redacció d'aquesta obra, publicada el 1919, i sobre el qual ja no arribem mai —que hàgim sabut trobar— a donar cap explicació. Ens cal, doncs, intentar sorprendre el seu ús —examinant detingudament els seus textos— i el d'altres escriptors solvents, per tal de poder arribar a alguna conclusió vàlida sobre aquests cas.

Albert J. J.